

WWF

KEVÄT
2011

Pandan polku

KAIVURI
KOSTEIKOLLA

SYÖ
SÄRKEÄ

Kadonnut:
METSÄ

ESITTELYSSÄ SAMPSA VILHUNEN

OLISIKO SINULLA HETKI AIKAA?

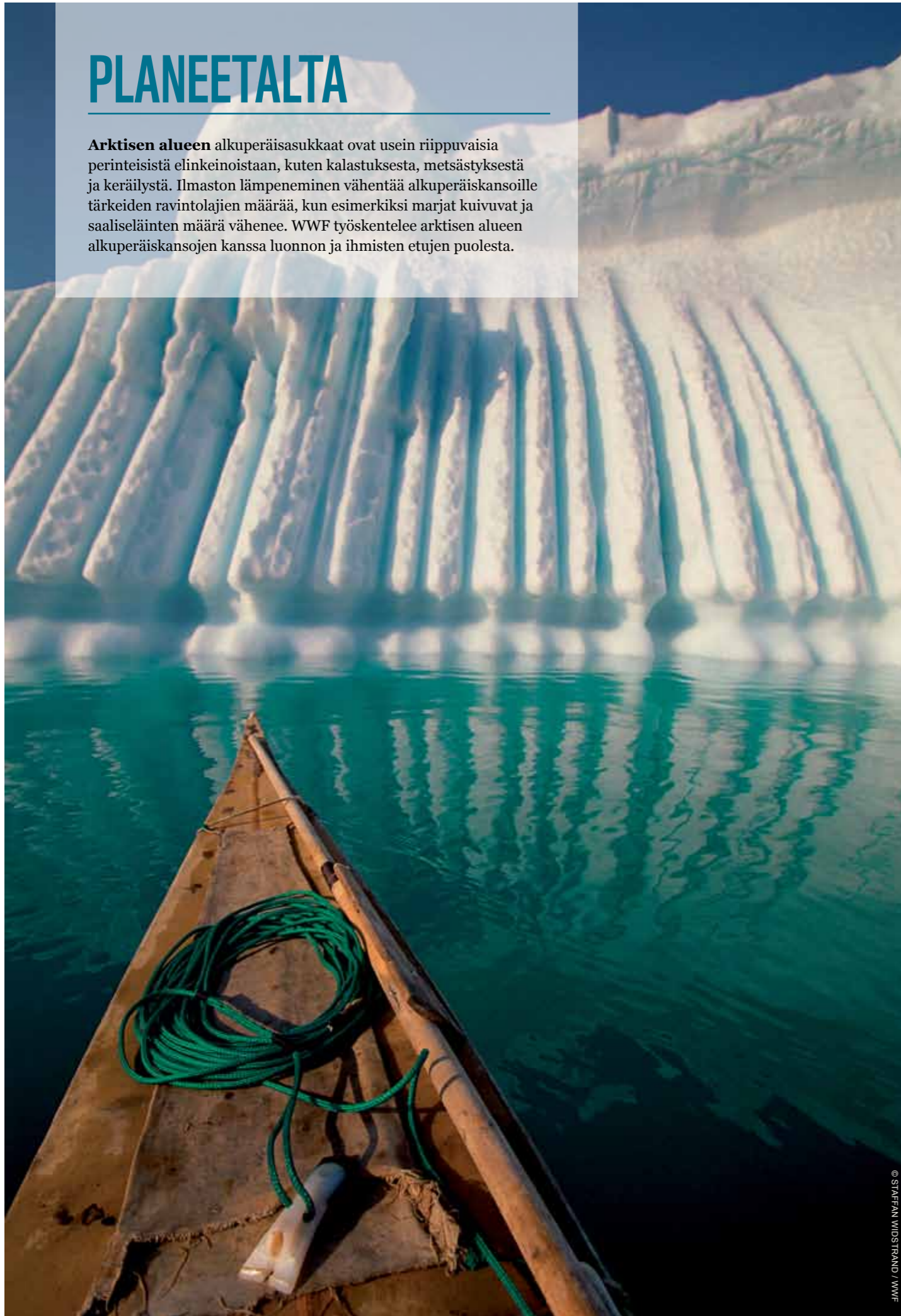
METSÄN KAUKAINEN SINI

VAALIT

PLANEETALTA

Arktisen alueen alkuperäisasukkaat ovat usein riippuvaisia perinteisistä elinkeinoistaan, kuten kalastuksesta, metsästyksestä ja keräilystä. Ilmaston lämpeneminen vähentää alkuperäiskansoille tärkeiden ravintolajien määrää, kun esimerkiksi marjat kuivuvat ja saaliseläinten määrä vähenee. WWF työskentelee arktisen alueen alkuperäiskansojen kanssa luonnon ja ihmisten etujen puolesta.

HUOM. METSÄ HUKASSA

Oletko nähnyt metsääni? Se on kadonnut viimeisen parinkymmenen vuoden aikana, tunnusmerkkinä havupuiden oksien lomasta siivilöityvä taianomainen valo. Erityspiirteenä juuri sopivat kannonokot eväiden syöntiin marjastamisen lomassa. Metsä oli pienen tytön mielessä uskomattomien tarujen tyyssija täynnä seikkailuja. Isommalle tytölle se oli koirapuisto – talvisin varsinainen kuntopolku vyötärölle ulottuvine hankineen.

Todellisuudessa muistojeni metsä ei liene kadonnut. Se löytynee edelleen Pohjois-Savosta, Länsi-Uudeltamaaltakin, kansallispuistoista ja yksityisiltä mailta. Aikuisiällä olen vain eksynyt metsään harvemmin. Ei ole koiraa ulkoiluttavaksi, ja marjastus on saanut uusissa kotikaupungeissa väistyä urbaanimpien harrastusten tieltä.

Kuluva vuosi on YK:n metsävuosi. WWF:n kunnianhimoisena tavoitteena on pysäyttää maailman metsäkato. Meidän tavallisten ihmisten tavoitteet saavat olla maltillisempia. Minä lupaan löytää metsäni uudestaan, pysähtyä ihastelemaan sen mystistä valoa, tarpoa lumihangessa ja istua kannonokkaan eväitä syömään.

Suomessa metsä on lähellä. Kaupunkikodistakin on lähimpään metsään useimmiten vain muutama minuutin kävelymatka. Tropiikissa metsäkato on päätähuimaavan nopeaa. Sivulta 12 voit lukea, mihin rehevät sademetsät katoavat ja miten WWF työskentelee sen estämiseksi.

Onko sinun metsäsi tallessa?

Kaisa Räsänen
tiedottaja

© JUUKKA LARIOLA / LÖVLYMEDIA

TÄSSÄ NUMEROSSA

Planeetalta 2

Lyhyet 4

Telakaivuri tarkkuustyössä 8

Kosteikon rakentamisessa tarvitaan järeitä työkaluja.

Kadonnut: Metsä 12

Viisi vaivaa & kuusi lääketta maapallon metsäkadon taltuttamiseksi

Makua lautaselle kotikonstein 18

Yrttejä ja versoja voi kasvattaa omalla ikkunalaudalla.

Kasvot 19

Esittelyssä meriohjelman päällikkö Sampsä Vilhunen

Olisiko sinulla hetki aikaa? 20

WWF:n feissarit tekevät tärkeää työtä.

Lehtolainen 21

Leena Lehtolainen metsien sinessä

Painavaa asiaa 22

Uusi eduskunta ja hallitus ovat paljon vartijoita.

På svenska 23

I ett grönt kontor

SIIRRY SÄHKÖISEEN!

Voit lukea Pandan polkua myös verkossa osoitteessa www.wwf.fi/pandanpolku. Jos et halua enää paperilehteä, ilmoita siitä WWF:lle: tukija@wwf.fi tai puh. (09) 7740 1054 (arkisin klo 9-16).

PANDAN POLKU
ON LEHTI WWF:N
TUKIJOILLE SUOMESSA
20. VUOSIKERTA

JULKAISIJA
WWF
LINTULAHDENKATU 10
00500 HELSINKI
PUH. (09) 774 0100
ETUNIMI.SUKUNIMI@WWF.FI
WWW.WWF.FI
WWW.PANDA.ORG
WWF = MAAILMAN LUONNON
SÄÄTIÖ (WWF) SUOMEN RAHASTO

Y-TUNNUS
0215186-5
LAHOITUSTILI
NORDEA 157230-11189

KERÄYSLUVAT
OKH377A (KOKO MAA
AHVENANMAATA LUKUUN
OTTAMATTA)
102 K14 (AHVENANMAAN
MAAKUNTA)

OSOITTEENMUUTOKSET
JA TUKIJA-ASIA
PUH. (09) 7740 1054,
040 192 3112
(ARKISIN KLO 9-16),
TUKIJA@WWF.FI

TOIMITUS
PÄÄTOIMITTAJA:
ANNE BRAX
TOIMITUSSIHTEERI:
MIRA HANNUKSELA
TAITTO: ALEXANDRA ANTELL

PAINO
PAINOTALO MIKTOR
ISSN 1458-5308

PAINOPAPERI
CYCLUS PRINT 115 G
BLUE ANGEL
-SERTIFIOITU
100 % KIERRÄTYSPAPERI

KANNEN KUVA
ERITTÄIN UHANALAINEN
KALOTTIGIBBONI (HYLOBATES
PILEATUS) ESIINTYY MM.
THAIMAAN ITÄOSIEN SADE-
METSISSÄ © MARTIN HARVEY
/ WWF-CANON

SEURAAVA LEHTI ILMESTY
TOKOKUUSSA 2011

441 194
Painotuote

SYÖ SÄRKEÄ!

Usein suhtaudumme kaloihin kuin elintarvikkeisiin: tonnikala tulee purkista, lohi hyppää ostoskoriin kalatiskiltä ja puna-ahven lautaselle lounasravintolan uunista. Kalat ja muut merenelävät ovat kuitenkin villieläimiä, jotka voivat liiallisen kalastuksen, kuluttajien tietämättömyyden ja vesien pilaantumisen takia loppua luonnosta.

Kuluttajia auttaakseen WWF on tuottanut helppokäyttöisen Meren herkkujen -kalaoppaan. Siinä kalat on luokiteltu kolmeen ryhmään ympäristöperustein eli uhanalaisuuden, pyynnin ja kalakantojen kestävyuden mukaan. Kuluttaja voi poimia vihreällä merkityjä kaloja lautaselle tai ostoskoriinsa hyvällä omallatunnolla, keltaisen värin kohdalla on hyvä harkita kestävämpää vaihtoehtoa ja punaisella merkityjä tulee välttää kokonaan.

Uudistettu opas julkaistiin tammikuussa. Se sisältää lähes 80 kala- ja äyriäislajia luokitukseineen.

– Kotimainen luonnonvarainen kala, kuten ahven, lahna, hauki, kuha, silakka ja särki, on edelleen kuluttajalle ympäristöystävällisin vaihtoehto. Suomessa me kalaruonan ystävät olemmekin aivan poikkeuksellisen hyvässä asemassa, koska voimme nauttia herkullisista, puhtaista kotimaisista kaloista hyvällä omallatunnolla, sanoo WWF:n meriohjelman päällikkö **Sampsä Vilhunen**.

Laajasta, verkossa olevasta kalaoppaasta on tuotettu myös kätevä lompakkoon mahtuva versio. Jos se sattuu unohtumaan kotiin, voi turvautua kolmeen muistisääntöön:

- 1) Osta kotimaista kalaa.
- 2) Osta pienikokoisia lajeja.
- 3) Osta MSC-merkittyä (Marine Stewardship Council) kalaa.

Tilaa oma kalaopas:
www.wwf.fi/kalaopas

PANDAPALKINTO SUSILLE JA VESILLE

Vuoden 2010 Panda-palkinto, 20 000 euroa, jaettiin kahden hankkeen kesken. *Luonto-liiton susiryhmä* palkittiin vuonna 2008 käynnistetystä Salakadot seis -kampanjasta, jonka tavoitteena on kitkeä susien ja muiden lajien salametsästys Suomesta. Kampanja on osaltaan vaikuttanut siihen, että törkeän metsästyksrikoksen nimike ja tuntuvat rangaistukset metsästyksrikoksista kirjataan kuluvana vuonna rikoslakiin.

Toinen palkituista oli *Virtavesien hoitoyhdistys ry "Virho"*. Yhdistys on tehnyt jo parikymmentä vuotta työtä pääkaupunkiseudun purojen ja Vantaanjoen vesiluonnon hyväksi. Kunnostustöiden ansiosta osa Helsingin aiemmin erittäin huonokuntoisista pienvesistä on vähitellen elpynyt jopa niin hyvin, että taimenet ovat palanneet niihin kutemaan.

WWF jakaa Pandapalkinnon joka vuosi erillisestä Anderssonin rahastosta.

www.wwf.fi/pandapalkinto

© WILD WONDERS OF EUROPE / STAEFAN WIDSTRAND / WWF

Virrat pois

Jäikö tietokone nukkumaan? Muistitko sammuttaa digiboksin?

Sähkölaitteet kuluttavat yllättävän paljon energiaa valmiustilassa. Silloin laitteessa palaa merkkivalo, vaikka se on suljettu. Joistakin laitteista valmiustilan saa sammumaan vain vetämällä töpselin irti seinästä.

Sammuta sähkölaitteet käytön jälkeen päävirta-kytkimestä. Valmiustilat saa helposti pois päältä hankkimalla katkaisimella varustetun jatkojohdon. Yhdellä napsautuksella kaikki jatkojohtoon kytketyt laitteet sammuvat kokonaan.

VÄHÄHIILINEN VAKUUTUSLASKU

WWF Suomi ja If vahinkovakuutusyhtiö aloittivat vuoden alussa yhteistyön, jonka yhtenä tärkeänä tavoitteena on kannustaa Ifin asiakkaita paperittomaan asiointiin. Paperilaskuistaan ja kotiin postitettavista asiakirjoistaan luopuu tasaisesti yhä useampi vakuutusasiakas. Korvaushakemuksista jo yli puolet tehdään verkossa.

Verkkolaskun hiilijalanjälki on merkittävästi paperilaskua pienempi. Laskua kohden verkkolaskun hiilijalanjälki on pienimmillään noin 150 grammaa kasvihuonekaasupäästöjä, kun paperilaskun päästöt ovat noin 450 grammaa. Hiilijalanjälki on laskettu Finanssialan Keskusliiton tuoreessa selvityksessä.

WWF:n ja Ifin yhteistyön tavoitteena on edistää ympäristövastuullista toimintaa, kuten energian säästöä ja luonnonvarojen kestävä käyttöä Ifissä.

Koko maailman energian tarve voidaan täyttää puhtaasti, kestävästi ja taloudellisesti vuoteen 2050 mennessä, selvittää WWF:n tuore energiaraportti. Reseptinä ovat energiatehokkuus, uusiutuvat energianlähteet ja uusi teknologia.

Energiantuotannosta aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä tulee vähentää yli 80 prosenttia, jotta ilmasto ei lämpenisi liikaa. Jopa puolet tästä voidaan saavuttaa energiatehokkuustoimenpiteillä. Suurimmat mahdollisuudet löytyvät rakentamisen, liikkumisen ja teollisuuden energiansäästöistä. Samalla leikataan kuluja ja luodaan uusia työpaikkoja. Puhdas energiatulevaisuus edellyttää myös, että elämäntavoissa tapahtuu muutoksia. Ruoantuotanto kasvavan väestön tarpeisiin voi rasittaa ekosysteemejä, ja tasapainon saavuttamiseksi esimerkiksi teollisuusmaiden lihankulutuksen tulee vähentyä.

The Energy Report -raportin on WWF:n toimeksiannosta laatinut energiakonsulttiyhtiö Ecofys.

Tutustu raporttiin (englanniksi):
www.panda.org/energyreport

PISTEET PAPERILLE

Ihmiset ympäri maailman kuluttavat paperia yhteensä 400 miljoonaa tonnia vuodessa. WWF:n uuden Check Your Paper -työkalun avulla ympäristöystävälliset paperituotteet löytyvät helposti.

Viiden tähden paperi sisältää runsaasti kierrätyskuituja tai sertifioituista metsistä peräisin olevia kuituja. Lisäksi sen tuotannolla on vähäinen ilmastovaikutus eikä se kuormita vesistöjä. Check Your Paper arvioi paperintuotannon metsien hoitoa, kierrätyskuidun käyttöä, hiilidioksidipäästöjä, tuotetun jätteen määrää ja päästöjä vesistöihin. Arvioidun paperituotteen kuidun on oltava peräisin laillisista lähteistä.

Jo yhdeksän suurta paperiyhtiötä on arvioinut paperituotteensa Check Your Paperissa, näiden joukossa muun muassa suomalaiset M-Real ja UPM.

<http://checkyourpaper.panda.org>

© KATRIN HAVIA / WWF

WWF 50 V

Nyt on aihetta juhlaan! Kansainvälinen WWF täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Järjestö juhlii viisikymppisiä huhtikuun lopulla Glandissa Sveitsissä. Juhlavuotta vietetään Suomessakin metsäteeman merkeissä.

Viidessä vuosikymmenessä WWF:n toiminta on laajentunut yksittäisten lajien, kuten tunnuseläimen isopandan, suojelusta maailmanlaajuisten ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Nykyisin WWF toimii yli sadassa maassa tavoitteenaan edistää luonnon monimuotoisuutta sekä parantaa ihmisten elämän laatua.

WWF:n perinteinen saimaannorpan pesärauha julistettiin helmikuussa Sammonlahden koululla Lappeenrannassa. Norpat synnyttävät helmi-maaliskuun vaihteessa ja ovat hyvin herkkiä häiriölle. Julistuksen luki Sammonlahden koulun oppilas, ympäristöagenttien puheenjohtaja **Emmi Niitlahti**.

Äärimmäisen uhanalainen saimaannorppa elää kriittisiä aikoja. Kun kuutit lähtevät keväällä pesistä laajentamaan reviiriään, ne hukkuvat helposti takeruessaan kalaverkkoihin. Keskeisille lisääntymisalueille tuleekin saada aukoton verkkokalastuksen kiello ajalle 15.4.-30.6. Kalaverkot ovat saimaannorpan ylivoimaisesti merkittävin kuolinsyy.

www.wwf.fi/saimaannorppa

PLANTAASIVILJELMÄ

Plantaasi on suurtila, joka on keskittynyt yhden tai muutaman lajin viljelyyn tavallisesti vieniä varten. Tällaisia kasveja ovat esimerkiksi kahvi- ja teepensas, kumi- ja kaakaopuu, öljypalmu, eukalyptus ja mänty. Plantaaseja on erityisesti Latinalaisessa Amerikassa, Aasiassa ja Afrikassa. Plantaasiviljelmät tuottavat paljon satoa, mutta niihin liittyy myös paljon ympäristöongelmia. Valtavat sadot saadaan aikaan viljelemällä pitkälle jalostettuja lajikkeita ja käyttämällä runsaasti keinokastelua, lannoitteita ja torjunta-aineita. Plantaasiviljelmät vähentävät myös luonnon monimuotoisuutta ja vauhdittavat ilmastonmuutosta, jos niiden tieltä raivataan arvokkaita sademetsiä ja muita ekosysteemejä.

Myös kestävä plantaasiviljely on mahdollista. Tämä edellyttää muun muassa sitä, että plantaasi perustetaan luonnonmetsän sijasta joutomaalle ja viljelymenetelmät takaavat maan kunnon ja tuottokyvyn pitkäksi ajaksi. Myös maanomistuskysymykset plantaasiviljelmillä tulee ratkaista oikeudenmukaisesti. WWF on mukana luomassa uusia käytäntöjä metsäyhtiöiden plantaaseille.

LISÄRAHOITUSTA HANKKEILLE

WWF Suomen sademetsähanke Borneossa sekä Nepalissa REDD-hanke ovat saaneet ulkoministeriöltä jatkorahoitusta. Borneossa laajennetaan toiminta-aluetta Keski-Kalimantanilta Länsi-Kalimantanille. Luontoarvojen kartoituksen lisäksi mukaan tulee ympäristökasvatusta, jonka tavoitteena on vähentää ihmisten ja eläinten, erityisesti orankien, välisiä konflikteja. Nepalissa jatketaan metsien hiilikartoitusta alavilta alueilta vuoristoon.

Nepalissa käynnistetään myös uusi WWF:n ja Väestöliiton yhteinen hanke, jossa yhdistyvät kestävä luonnonvarojen käyttö sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen.

WWF Suomella on käynnissä hankkeita Tansaniassa, Bhutanissa, Nepalissa ja Indonesiassa.

© PETRI MULARI / APU / WWF

Vii5i

MITÄ WWF SAA AIKAAN SINUN LAHJOITUKSESI AVULLA? TÄLLÄ PALSTALLA ESITELLÄÄN VIISI TUORETTA SAAVUTUSTA.

190 WWF Suomen Green Office -verkostossa on mukana 190 organisaatiota. Ympäristöohjelman tavoitteena on toimistojen ekologisen jalanjäljen pienentäminen.

71 Suomessa myytävien MSC-kalatuotteiden määrä on kasvanut parissa vuodessa seitsemästä 71:een. MSC-sertifikaatti takaa, että kala on pyydytetty ekologisesti kestävällä tavalla. Sen tunnettavuuden lisääminen on osa WWF Suomen vastuullisen tuotannon edistämistyötä.

348 WWF-lähettiläät pitivät viime syksynä 348 oppituntia. Lähettiläät kertoivat vesiaiheisilla tunneilla koululaisille muun muassa piilovedestä ja vesijalanjäljestä.

10 Äärimmäisen uhanalaisen saimaannorpan kannan arvio kasvoi kymmenellä: norppia arvioidaan olevan nyt 270. Jokakeväiset pesälaskennat ovat pohja suojelutyölle. WWF tekee norppalaskentoja Etelä-Saimaalla.

48,5 Nepalissa Madin laaksossa rakennettiin viime vuonna WWF:n tuella 48,5 kilometriä aurinkovoimalla toimivaa sähköaitaa. Aita pitää villieläimet poissa kylistä ja viljelmiltä.

KUN TUNTI EI RIITÄ

Earth Houria eli pimeää tuntia vietetään maailmanlaajuisesti taas maaliskuun viimeisenä lauantaina. Valot sammutetaan 26.3. klo 20.30 symbolisena eleenä ilmaston puolesta. Merkitse ajankohta kalenteriin, ilmoittaudu mukaan nettisivuilla ja sammuta valot H-hetkellä!

Jos tunti tuntuu lyhyeltä, voit tehdä enemmänkin. Valojen sammuttamisen lisäksi voit esimerkiksi haastaa kavereita mukaan kampanjaan, antaa lupauksen ilmastoystävällisemmästä elämästä tai tukea WWF:n ilmastotyötä.

www.earthhour.fi

WWF:n perinteiset Norppa-arpajaiset käynnistyvät 14.3. ja jatkuvat 13.9. asti. Niiden tuotto käytetään tänä vuonna WWF:n työhön suomalaisen luonnon puolesta, erityisesti uhanalaisen saimaannorpan ja merikotkan sekä Itämeren ja Suomen perinnemaisemien suojeluun.

LUONTO VOITTA AINA

Arpajaiset järjestää WWF:n toimeksiannosta Tavara-arpa ry, jolla on pitkä kokemus hyväntekeväisyysjärjestöjen arpajaisista. Norppa-arpajaiset ovat aina olleet erittäin suosittu tapa tukea WWF:n työtä – arpoja kysellään silloinkin, kun arpajaiset eivät ole käynnissä. Viime vuosina arpajaiset ovat tuottaneet yli 100 000 euroa luonnonsuojelutyöhön. Niiden suurin voittaja on siis luonto.

Arpajaisien voittoaikoima kehittämään jatkuvasti. Tänä vuonna voittoina on muun muassa käsin veistetty, puinen norppaveistos, sähkönkulutusmitareita, valmiusvirran katkaisijoita sekä elämyslahjakortteja. Päävoittona on vähäpäästöinen Toyota Auris-hybridiauto, jossa on polttomoottorin lisäksi päästöjä vähentävä sähkömoottori. Hybridiautolla WWF pyrkii edistämään ekologisempaa autoilua.

Norppa-arpa netissä:
www.onlinearpa.net/wwf

VÄRIÄ UUTEEN VUOTEEN

WWF:n verkkokaupasta saat pandapaidan joka lähtöön: saatavana on punaisia, mustia, pinkkejä, harmaita, ruskeita, valkoisia ja oransseja paitoja. Tuotteiden myynnillä tuetaan WWF:n työtä.

www.wwf.fi/osta

TELAKAIVURI TARKKUUS- TYÖSSÄ

TEKSTI JA KUVAT: LAURA RAHKA

OPERAATIO TÄKTOMINLAHTI

Täktominlahti sijaitsee Hankoniemellä. Se on Metsähallituksen hallinnoima luonnonsuojelualue, tärkeä alue kalojen poikas-
tuotannolle sekä yksi eteläisen Suomen merkittävimmistä
lintualueista. Täktominlahden kosteikko sijaitsee noin kilometrin
päässä merenlahdesta, ja se perustettiin pienentämään lahteen
kulkeutuvaa ulkoista ravinnekuormitusta. Rakentamispäätös
tehtiin syksyllä 2009 ja kosteikko valmistui talvella 2010.

WWF:n kosteikkotyö on osa Itämeren suojelemiseksi ja rehe-
vöitymisen estämiseksi tehtävää työtä. WWF osallistui myös
Täktominlahden kosteikon suunnitteluun ja toteutukseen.

www.wwf.fi/kosteikot
www.pelastataktom.fi

On joulukuun neljästoista ja
Täktominlahden kosteikon
viimeinen rakennuspäivä.
Talvinen aurinko paistaa
puiden välistä ja tuuli viilentää
oloa vilpoisesta jäätäväksi
parissa tunnissa. Puolen vuoden
kuluttua tässä paikassa lorisee
vesi ja linnut pyörivät
pesäpuuhissa.

- Kosteikko on kustan-
nustehokas keino maa-
talouden vesiensuojelun
edistämiseksi, *Elina*
Erkkilä sanoo.

Kosteikossa veden virtaus hidastuu.
Vedessä olevat ravinteet laskeutuvat
kosteikon pohjalle eivätkä kulkeudu Itämereen.

Lyijykynä toimii pakkasessa paremmin

Olen tullut paikalle WWF:n suojeleasantuntijan, **Elina Erkkilän**, kyydissä. Lumiset pellot upottavat, mutta Elina harp-
poo pitkällä jaloillaan nopeasti pellon poikki työmaalle.

Perillä meitä ovat vastassa kaivurin ja maansiirtokoneen
kuljettajat **Petri Salonen** ja **Tuomas Suvila**. Koneet kul-
kevat teloilla, jotta ne eivät uppoaisi pehmeään maahan. Nyt
maa on myös jäässä, mikä helpottaa työtä huomattavasti.

Elina kulkee kosteikon reunoja pitkin sylissänsä kasa pa-
pereita, muistio ja lyijykynä. Hän on tehnyt töitä pakkasessa
aiemminkin ja tietää, että lyijykynä toimii parhaiten. Itse
painan kuulakärkikynääni tiukemmin paperia vasten ja yri-
tän tehdä muistiinpanoja, mutta kynä kohmettuu kylmässä
käyttökelvottomaksi.

– Näyttää tosi hyvältä, Elina kehuu kuljettajia.
– Tuolta takaa pitää ehkä vielä kaivaa enemmän, siitä missä vanha kasteluvesiallas on ollut, kunhan sovin maanomistajan kanssa. Ja vanhan sillan tilalle pitäisi nostaa tukkeja, että ihmiset pääsevät kulkemaan lintutornille.

Minne vesi virtaa?

Paikalle kaartaa mustalla maasturilla maanomistaja **Mikael ”Micke” Winberg**. Elina ja Micke kiertävät alueen, käyvät tarkistamassa säännöstelypadon ja pohtivat veden virtausuuntia. He sopivat, että vanhan kasteluvesialtaan kohdalta uomaa kaivetaan syvemmäksi, jotta vesi pääsee virtaamaan vapaammin.

Kosteikko on hieman erikoinen, sillä se sijaitsee korkeammalla kuin tavallisesti. Paikka on valittu siksi, että siinä oli aiemmin kasteluvesiallas, mikä säästi paljon perustustyötä. Paikka on myös Täktöminlahden kannalta sopiva. Toinen erikoispiirre on se, että toinen vettä kosteikkoon kuljettavista ojista on lähellä uomaa, josta vesi kulkeutuu pois.

– Suunnittelussa ja kaivuutyössä on pitänyt tarkkaan miettiä, miten vesi ohjautuu kosteikkoon alueen golfkentiltä ja viljelyksiltä, miten se saadaan virtaamaan oikeaan suuntaan, kosteikon läpi ja sieltä Täktöminlahteen. Kun kosteikko toimii hyvin, veden virtaus hidastuu ja ravinteet vaipuvat kosteikon pohjaan eivätkä kulkeudu lahteen, Elina kertoo.

Kun päivän ohjelma on sovittu ja neuvonpito pidetty, telakaivuri ja maansiirtokone ryhtyvät uudestaan töihin. Maansiirtokone kaartaa lava täynnä maa-ainesta pienen mäen alas ja rymisee terhakkaasti työmaatieltä pitkin lintutornin ohi, kentän toiselle laidalle. Siellä se kippaa lastinsa maakanan jatkeeksi ja palaa kaivurin luo.

Silta syntyy unohtuneista tukeista

Elina ehdottaa käyntiä lintutornilla. Tornille pääsee työkoneneiden uria pitkin, eikä lumi onneksi upota. Kymmenen metrin korkeudesta näkymä kosteikkoalueelle on upea. Allamme leviää yksi eteläisen Suomen merkittävimmistä lintualueista. Elina osoittaa vasemmalle.

– Tuohon pitää vielä rakentaa silta vanhan tilalle, siten kosteikko on valmis.

Kuljemme lintutornin ympärillä potkimassa lunta ja etsimässä lumen alle piiloon jäänyttä tukkikasaa. Parin hutin jälkeen Elina löytää tarpeeksi pitkiä tukkeja tornin länsipuolelta.

– Ehkä nämä kaksi riittävät, jos ne laitetaan vierekkäin, hän sanoo.

– Todella hienoa, että viitsitte vielä rakentaa tämän sillan. Kiitos vielä tästä päivästä, pidetään yhteyttä! Elina huikkaa kun lähdemme tarpomaan takaisin autolle päin. ■

Täktöminlahti on merkittävä lintualue. Kahlaajia voi bongata korkealle kohoavasta lintutornista.

Kosteikon kaivuutyöt edistyvät Petri Salosen ja Tuomas Suvelan tarkoissa käsissä.

KOSTEIKOLLA

Kuka olet?

– Olen hankolainen yrittäjä ja maanviljelijä Mikael Winberg. Viljelin aiemmin perunaa, nyt vain rehua. Päätulomme syntyy työkoneneiden vuokrauksesta ja urakoinnista.

Miten päädyit rakennuttamaan maillesi kosteikon?

– Rakensin kasteluvesialtaan tänne silloin, kun viljelin perunaa. Jo useamman vuoden ajan olen seurannut, kuinka lahti on liejuuntunut ja kasvanut umpeen. Kun paikallinen puuhämies Ari Heinilä tuli kysymään lähtisinkö mukaan, se oli itse asiassa aika helppoa.

Miten paikalliset ovat suhtautuneet kosteikon rakentamiseen?

– Uteliaimmat kyselevät, mitä täällä tapahtuu, ja monen mielestä tämä on todella hyvä juttu. Joku on ehkä pohtinut, kuka tämän maksaa. Rahathan on kerätty paikallisilta yrityksiltä ja yksityishenkilöiltä.

Mitä hyötyä kosteikosta on?

– Kosteikko pidättää ravinteita, jotka valuisivat viljelyksiltä sekä alueella sijaitsevalta golfkentältä mereen, ja kirkastaa lahden vettä todennäköisesti jo ensi syksyyn mennessä. Tämä on toivottavasti pieni askel oikeaan suuntaan!

Miten kosteikosta huolehditaan tulevaisuudessa?

– Toivon, että kosteikolle perustetaan hoitoyhdistys, joka huolehtii säännöllisesti noin viiden vuoden välein sen kohentamisesta.

Mitä haluaisit sanoa maanomistajalle, joka miettii kosteikon rakentamista?

– Kosteikon rakentaminen on sujunut paljon vaivattomammin kuin luulin eikä se ole niin raskasta kuin aluksi kuvittelin. Suosittelen lämpimästi!

KESÄLLÄ TALKOOLLEIRILLE!

WWF:n talkooleireillä voit osallistua käytännön luonnonsuojelutyöhön. Leireillä kunnostetaan arvokkaita luontokohteita: niittyjä, metsiä ja perinneympäristöjä.

Ilmoittaudu vapaaehtoistyöhön kesän 2011 talkooleireille keski- viikosta 16.3. klo 9 lähtien soittamalla numeroon (09) 7740 1044 tai (09) 7740 1055. Sähköposti-ilmoittautumisia ei oteta vastaan.

Lisätietoa leireistä ja kirjautuminen leirirekisteriin: www.wwf.fi/talkooleirit

© PETTERI TOLVANEN / WWF

KADONNUT: METSÄ

TEKSTI: LAURA TAHKOKALLIO

Mitä yhteistä on eteläamerikkalaisella pihvillä, kansainvälisillä ilmastoneuvotteluilla, tulvilla ja tiikereillä? Vastaus on metsäkato.

Ylilaiduntamisen aiheuttama eroosio on kaiveranut metsän tilalle kuusimetrisiä rotkoja Keniassa.

METSÄKADON KARUT LUVUT

- Joka vuosi tuhoutuu 12–15 miljoonaa hehtaaria metsää. Tämä tarkoittaa 36 jalkapallokentän kokoisen metsäalueen tuhoutumista joka minuutti.
- Metsäkato aiheuttaa jopa 15 % kaikista kasvihuonekaasupäästöistä.
- Metsäkadosta 87 % tapahtuu kymmenessä trooppisessa valtiossa. Näistä tärkeimmät ovat Indonesia, Brasilia ja Malesia. Niissä metsäkato on ylivoimaisesti merkittävin kasvihuonekaasujen päästölähde.
- Indonesian metsistä yli 40 % on tuhoutunut 50 viime vuoden aikana. Metsäkato aiheuttaa Indonesian ilmastopäästöistä 20 % ja tuottaa vain 5 % maan bruttokansantuotteesta.
- Luonnontilaista, vanhaa metsää on Suomessa jäljellä alle 5 % metsämaan pinta-alasta. Suomen uhanalaisista lajeista 36 % elää metsissä.

Amazon on maailman suurin ja lajirikkain sademetsä. Trooppisen metsäkadon pysäyttämiseen tarvitaan paljon poliittista tahtoa.

Laittomien hakkuiden selvittäminen vaatii salapoliisin taitoja.

Tehokas metsätalous on yksipuolistanut Suomen metsiä ja vaikuttaa rajusti niiden lajistoon. Kansalliseläimemme karhu on luokiteltu Suomessa vaarantuneeksi lajiksi.

Nepalilaisella aavikolla harppoo tuttu mies, WWF Suomen suojelujohtaja **Jari Luukkonen**. On vuosi 2004. Näky on lohduton: vain ruoholäikät ovat muistoina tiikereiden vanhoista kotimetsistä. Ihmisten ja karjan suuri määrä on tehnyt tehtävänsä.

Sama paikka, sama mies, neljä vuotta myöhemmin. Nyt Jaria ympäröi virkeä miehenmittainen metsänalku. Kyläyhteisö on WWF:n kanssa selättänyt metsäkadon. Karjan pääsyä alueelle on rajoitettu, ja puuntaimia on istutettu ahkerasti.

– Kehitys Nepalissa on hyvä osoitus siitä, kuinka nopeasti tuloksia voidaan saavuttaa, vaikka metsäkato on vakava ongelma, Luukkonen sanoo.

Nepalilaisen metsän heikko jama ei ole yksittäistapaus. Euroopan metsiä tuhottiin laajamittaisesti jo keskiajalla, ja nyt sama meno jatkuu tropiikissa. Metsäkatoa on kahta tyyppiä: metsä joko hävitetään kokonaan tai se heikkenee. Heikentyneen metsän hiilivarat ovat köyhtyneet. Se, että metsä varastoi hiiltä, on puolestaan kohtalonkysymys, sillä ilmaan vapautuessaan hiili kiihdyttää ilmastonmuutosta.

– Metsät ovat heikentyneet Suomessakin. Kun suometsät ojitetaan, turvekeroista vapautuu hiiltä, vaikka puusto voikin lisääntyä. Sama ilmiö, joskin voimakkaampana, näkyy vaikkapa Indonesiassa, kun sademetsä kaadetaan ja tilalle istutetaan puuplantaasi. Plantaasi varastoi jopa 70 prosenttia vähemmän hiiltä kuin suoperäinen

sademetsä, kansainvälisen WWF:n sellu- ja paperiohjelman päällikkö **Harri Karjalainen** kertoo.

Pihvinhimosta heikkoon hallintoon

Metsäkadon syntipukkien lista on pelottavan pitkä. Metsiä pistetään maan tasalle, koska pihvikarja tarvitsee laidunmaata ja soija-, puu-, palmuöljy- tai kahviviljelmät kasvupaikan. Kaupungit ja tieverkostot paisuvat. Metsä

voi haihtua metsäpalossa savuna ilmaan. Sellu- ja paperiteollisuus verottaa metsiä etenkin Aasiassa.

Metsäkatoa vauhdittavat myös heikko hallinto, puutteellinen lainsäädäntö sekä epäselvät ja epäreilut maanomistussuhteet. Kun viranomaisilla ei ole keinoja valvoa metsiä eikä paikallisilla asukkailla mielenkiintoa suojella niitä,

laittomat hakkuut rehottavat. Ongelmavyöhyt on sotkuinen, ja vaatii välillä salapoliisin taitoja saada laittomuuden johtolangasta kiinni.

– Sumatralta kaupitellaan Kiinan markkinoille paljon paperin raaka-ainetta akaasiaplantaasien tuotteena. WWF tutki Saksassa laboratorioanalysein Kiinassa valmistettujen lastenkirjojen kuituja. Paljastui, ettei kaikki raaka-aine suinkaan ollut peräisin akaasiaplantaaseilta, kuten kustantamoille oli vakuutettu, vaan luonnontilaisesta sademetsästä. Lastenkirja, joka kertoi sademetsien suojelusta, saattoi irvokkaasti olla tehty oringin kotipuusta, Karjalainen kertoo.

METSÄKADON KÄÄNTEET

WWF kertoo Villi planeetta -blogissaan maapallon menosta. Pysy ajan tasalla metsäkadosta osoitteessa www.wwf.fi/villiplaneetta (hae kirjoituksia sanalla "metsäkato").

Laittomat hakkuut hävittävät metsää Indonesiassa. WWF työskentelee Borneon metsien pelastamiseksi perustamalla suojelualueita ja edistämällä kestävä metsien käyttöä.

MITÄ SINÄ VOIT TEHDÄ METSÄKADON TALTUTTAMISEKSI?

Pistä metsäkato osaltasi kuriin kotikonstein. Käytä paperia säästeliäästi, suosi suomalaista lihaa ja kasvisruokaa eteläamerikkalaisen nautanlihan sijaan ja valitse FSC-merkittyjä puu- ja paperituotteita. Pienetkin teot ovat askel parempaan.

Suurempiin kuvioihin pääset mukaan vaikuttamaan liittymällä WWF:n sademetsäkummiksi, sademetsien

sankariksi. Tuellasi WWF Suomi suojelee sademetsiä Borneolla ja Tansaniassa. WWF Suomen Perintömetsä-ohjelma puolestaan mahdollistaa metsiensuojelun kotimaassa kenelle tahansa metsänomistajalle.

Liity kummiksi: www.wwf.fi/liity
Perusta Perintömetsä: www.wwf.fi/perintometsat

© ANDRÉ BAERTSCH / WWF-CANON

5 VIISI VAIVAA

Sukunsa viimeiset metsien asukkaat

Metsät vaalivat luonnon hienosti rakentunutta monimuotoisuutta. Tunnetuista eläinlajeista 70 % elää trooppisissa metsissä, joita metsäkato koettelee kovimmin. Tuhansia lajeja uhkaa sukupuutto metsäkadon vuoksi.

Metsäkadon ja ilmastonmuutoksen noidankehä

Metsäkato aiheuttaa kasvihuonekaasupäästöjä seuraavaksi eniten fossiilisten polttoaineiden käytön jälkeen, kun metsiin varastoitunut hiili vapautuu ilmakehään. Metsäkato ja ilmastonmuutos vahvistavat toinen toisiaan. Ilmaston lämpeneminen voi tulevaisuudessa olla merkittävin syy sademetsien hupenemiseen: kahden asteen nousu maapallon lämpötilassa voi aiheuttaa Amazonin sademetsän pienenemisen 20–40 prosentilla.

Äärimmäistä kuivuutta

Metsäkato rikkoo veden kiertokulun taidokkaat mekanismit. Kun puut eivät enää haihduta lehdillään vettä, paikallinen ilmasto muuttuu kuivemmaksi. Kuivuudesta kärsivät niin ihmiset kuin luonto.

Tulvia ja eroosiota

Metsä juurruttaa maaperän paikoilleen. Metsäkadossa eroosio iskee nopeasti: maa jää paljaaksi ja alttiiksi tui-verrukselle ja tulville. Esimerkiksi Kiinassa metsäkato on johtanut valtaviin tulviin.

Ihmisten hyvinvointi uhattuna

Metsistä saa suoraan elantonsa miljardi köyhissä oloissa elävää ihmistä. Välillisesti olemme kaikki riippuvaisia metsistä. Metsät antavat puuta, hedelmiä, pähkinöitä, marjoja, sieniä ja lääkekasveja. Ne ovat vedenlähteitä ja tuottavat energiaa. Metsien ja ihmisten terveydellä on suora yhteys. Metsäkato romahduttaa ihmisten elämän laadun ja voi aiheuttaa väkivaltaisia yhteenottoja.

6 KUUSI LÄÄKETTÄ

Uuden sukupolven plantaaseja

Puuplantaasit ovat luonnoltaan tylsiä kuin perunapello. Ne voivat kuitenkin auttaa suojelemaan luonnonmetsiä: esimerkiksi sademetsien keskellä on rippeitä alkuperäistä sademetsää. Tässä mosaiikissa lajit pääsevät siirtymään sademetsäläikästä toiseen plantaasien kautta. WWF:n ja sen yhteistyökumppaneiden New Generation Plantations -aloite luo uusia käytäntöjä metsäyhtiöiden plantaaseille.

Reilu hintalappu kehitysmaiden metsille

Ilmastopolitiikan lääke metsäkatoa vastaan on REDD+-järjestelmä (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation). Siinä kehitysmaat saavat maksun siitä, että ne sitoutuvat vaalimaan metsiään eivätkä kaada niitä. WWF Suomi testaa parhaillaan Nepalissa, Tansaniassa ja Borneolla REDD+-järjestelmän toimivuutta ruohonjuuritasolla.

Ennallistamisen avulla uuteen kukoistukseen

Metsä voi olla rapakunnossa siinä kuin ihminenkin. Tarvitaan valmentaja kääntämään metsän kuntokäyrä nousujohteiseksi. Kun metsiä ennallistetaan, niihin muun muassa istutetaan puuntaimia ja lahoppuun määrää lisätään. WWF Suomi pistää esimerkiksi Tansanian sademetsiä kuntoon.

Samaan aikaan toisaalla

Kaikkea metsäkatoa ei pystytä estämään, kun esimerkiksi kehitysmaiden kaupungit laajenevat. WWF tekee töitä sen puolesta, että kun jossain kaadetaan metsää, toisaalla samaan aikaan istutetaan vastaava määrä metsää. Näin saadaan nettometsäkato selätettyä.

Merkkien markkinat

Yritykset ja kuluttajat päättävät, millaisia tuotteita planeettamme tuotetaan ja ostetaan. WWF on mukana luomassa sertifikaatteja, jotka tarttuvat metsäkadon haasteeseen. Vastuullisuutta hehkuvia kirjainyhdistelmiä riittää: puutuotteilla on FSC-merkki (Forest Stewardship Council), palmuöljyllä RSPO (Roundtable on Sustainable Palmoil) ja soijalla RTRS (Roundtable on Responsible Soy). Kehitteillä on myös sertifikaatti vastuullisesti tuotetulle pihvilihalle. Pian suomalaistakin puuta saa FSC-merkillä varustettuna.

Uusia urapolkuja metsissä

Metsät eivät ole vain suojelukohde vaan elinkeino. On kehitettävä vastuullisia tulonlähteitä, jotta metsästä saadaan rahaa ja ruokaa ilman, että ne pitää tuhota. Uudet elinkeinot vähentävät myös laittomien hakkuiden vetovoimaa. Esimerkiksi ekomatkailemisen hyvinvointi metsä takaa yrittäjän tulot ja matkailijan tyytyväisyyden.

MAKUA LAUTASELLE KOTIKONSTEIN

TEKSTI JA KUVAT: MIRA HANNUKSELA

Hyötykasviyhdistyksen toiminnan- johtaja Anu Ranta kannustaa kasvattamaan yrtit ja versot itse.

Mitkä ovat onnistumisen edellytykset yrttien kotikasvatuksessa?

– Periaatteessa kaikkia yrttejä pystyy kasvattamaan ruukussa, mutta viljelyvaatimukset vaihtelevat. Olosuhteiden tulee olla kasville tyypilliset. Hyvä multa ja puhtaus on tärkeää. Kastelun lisäksi on hyvä kiinnittää huomiota lannoitukseen, valoon ja lämpöön.

Mitkä kasvit sopivat parhaiten ikkunalaudalle?

– Esimerkiksi ruohosipuli on helppo ja runsassatoinen. Sitä voi kasvattaa siemenistä ja myös ruukkutaimista, joita saa ruokakaupasta. Versokasvatukseen sopivat auringonkukansiemenet, rucola, sokeriherne, parsakaali ja retiisi. Sipuleistakin voi kasvattaa versoja, ne istutetaan ruukkuun niin että kaulat ovat puoliksi näkyvissä. Versoja käytetään yrttien tapaan.

Millainen ruukku kannattaa valita?

– Tärkeintä on, että ruukku on puhdas ja siinä on reikä pohjassa, jotta kasteluvesi ei jää makaamaan juuristoon. Kasvin ympärille jätetään reilusti multatilaa. Pohjalle laitetaan salaajitus eli vaikkapa ruukunpalasia. Saviruukun tulee olla ainakin sisäpuolelta lasittamaton, ja uusi saviruukku pitää liottaa ennen käyttöä, jotta sen huokoset täytyvät vedellä. Muuten ruukku imee osan kasteluviedestä.

Entä multa?

– Hyvä vaihtoehto yrteille on mustan mullan ja hiekkaturpeen sekoitus. Älä käytä vanhaa kukkamultaa.

Pitääkö yrttejä valaista?

– Kasvatat kasvit vaativat lisävaloa talvella. Yrtin voi laittaa energiansäästölamppuun alle ja valon päälle 12 tunniksi. Keväällä ja kesällä lisävaloa ei tarvita. Helteisinä hetkinä yrtit on hyvä viedä varjoon ja sumuttaa suihkepullolla.

Miten yrttejä kannattaa leikata?

– Käytä yrtistä aina latvaversoja, älä napsi lehtiä sieltä täältä. Jokaisesta leikatusta versosta kasvaa kaksi uutta. Jätä kolmasosa leikkaamatta, niin kasvi lähtee versomaan uudelleen ja tuuheetuu ajan mittaan.

Kaupasta tuotu basilika nuupahtaa, ennen kuin sitä ehtii käyttää. Mitä kannattaisi tehdä?

– Ota basilika pois muoviruukusta ja istuta normaaliin tapaan. Kaupasta ostetut yrtit vaativat aluksi paljon kastelua, koska ne ovat kasvihuoneissa yleensä vesiviljelyssä. Basilika toipuu vaikka pääsisi kuivumaankin, eli kasvia ei kannata heittää pois, vaikka se olisi nuutunut. Talvella basilika tarvitsee lisävaloa pärjätäkseen. Lannoita kerran viikossa huonekasveille tarkoitettulla lannoitteella. Jos huoneilma on kuiva, kasvia kannattaa suihkutella.

Miten kotona kasvatetaan ituja?

– Auringonkukka ja vehnän tai speltin jyvät ovat nopeimpia idätettäviä. Siemenet huuhdellaan ja laitetaan raikkaaseen veteen likoamaan yön yli. Seuraavana päivänä niistä voi tehdä esimerkiksi tuorepuuroja. Pavut itävät lajista riippuen noin viikossa. Ne laitetaan lasipurkkiin, päälle harsokangas kuminauhalla kiinni ja ylösalaisin pimeään kuivauskaappiin. Idut huuhdellaan harson läpi pari kertaa päivässä.

Miten neuvoisit niitä, joilla on viherpeukalo keskellä kämmentä?

– Kannattaa aloittaa yhden yrtin taimikasvatuksesta eikä yrittää hallita koko repertuaaria. Tutustu ohjeisiin ja seuraa niitä tarkasti. Pienoiskasvihuoneesta voi olla apua, niissä multa pysyy kosteana. Kasvatuksen tulee olla säännöllistä ja johdonmukaista – matkalle ei voi lähteä, jos ei ole hoitajaa taimille.

Heitä haaste kokeneelle kasvattajalle.

– Kokeile steviaa! Sen lehtiä käytetään makeuttamiseen, ne ovat 300 kertaa makeampia kuin sokeri. Stevia sopii diabeetikollekin ja on luonnonmukainen vaihtoehto keinotekoisien makeutuksen tilalle.

Ohjeet taimikasvatukseen:

www.hyotykasviyhdistys.fi

KEITÄ WWF:N TOIMISTOLLA
TYÖSKENTELEE JA MITÄ HE TEKEVÄT?
KASVOT-PALSTA KERTOO.

Kasvot

KUIN KALA VEDESSÄ

TEKSTI: MIRA HANNUKSELA

Sampsa Vilhusella on konstit Itämeren ja tonni- kalan pelastamiseen.

© SUSANNA MANU / WWF

Sampsu Vilhunen

meriohjelman päällikkö

WWF:ssä vuodesta 2007

Ikä: 38

Kotoisin: pääkaupunkiseudulta

Koulutus: FT, populaatiobiologia, Helsingin yliopisto

Harrastukset: perhokalastus, klubipromoottorina ja jazz&soul-dj:nä toimiminen.

Tärkein työvälineeni: Aivot. "Niillä tuotetaan sisältöä omaan työhön ja reagoidaan ulkopuolisiin tapahtumiin ja kysymyksiin."

Luonnossa olisin: Kojamo eli kutuasuin koiraslohi. "Kojamo saalistaa maailman merillä, nousee kuohuvia koskia ylöspäin ja löytää oman nenänsä avulla perille."

Meriohjelman päällikkö Sampsu Vilhunen tiivistää toimenkuvansa neljään sanaan: kansalliset ja kansainväliset asiantuntijatehtävät. Mutta mitä se käytännössä tarkoittaa?

Rooleja on monenlaisia. Yhtenä päivänä Sampsu tapaa virkamiehiä ja ministereitä tai osallistuu kansainvälisiin suojelukokouksiin, toisena kirjoittaa WWF:n blogiin laivojen jätevesipäästöistä tai jakaa kalaoppaita silakka-markkinoilla. Väliin mahtuu vino pino seminaariesiintymisiä, lausuntojen kirjoittamista, keskusteluja yritysten kanssa tai vaikkapa talkooleirin vetämistä.

Itämeren suojelun lisäksi myös kalaan liittyvä valistustyö on yksi osa Sampsan tonttia. Monelle tuttu kuluttajan kalaopas on siinä hyvä väline.

– Olen esimerkiksi soittanut kauppojen kalavalikoimista päättävälle ihmiselle ja pyytänyt heitä luopumaan uhanalaisista lajeista. Päättäjiä olen muistuttanut siitä, että Suomen tulisi äänestää sinivätonnikalan suojelun puolesta kansainvälisillä areenoilla, Sampsu kertoo.

Tohtori tuli taloon

Sampsu tunnetaan toimistolla myös Tohtori Vilhusena – WWF:ssä kun oli ennen häntä jo toinen Sampsu töissä ja Vilhunen sattui olemaan talon ensimmäinen tohtori. Korkeasta koulutuksesta on arjessa hyötyä.

– Tässä työssä pitää osata ottaa vakuuttavasti kantaa ja perustella näkemyksiään, aivan kuten väitöskirjaa tehdessäkin. WWF on myös tärkeä linkki tieteellisen tiedon popularisoinnissa. Me pureskelemme tutkijoiden tuottaman tiedon ja viemme sitä eteenpäin esimerkiksi päättäjille, medialle ja kuluttajille. Oli mukavaa, kun taannoin Itämeri-kokouksessa Moskovassa Suomen ympäristöministeri tuli kysymään minulta WWF:n kantaa kokouksessa julkaistusta suojelusopimuksesta sen sijaan, että meidän tarvitsi pyytää tapaamista hänen kanssaan.

Asiantuntijana Sampsa haastatellaan usein lehtiin ja tv-uutisiin.

– On mahtavaa, että saa tehdä töitä sellaisen aiheen parissa, joka kiinnostaa ihmisiä. Median kautta saamme viestille monta vastaanottajaa, siinä on vaikuttavuutta, hän sanoo.

Sampsu luotsaa WWF Suomen Itämeri-tiimiä ja linjaa, mihin suuntaan sen työ kehittyy. Itämeren WWF-verkoston kanssa sovitaan yhteisistä kampanjoista ja poliittisesta vaikuttamisesta.

– En tunne olevani varsinaisesti kenelläkään töissä, vaan koen olevani osa WWF:ää. Tässä ei tarvitse pelata kenenkään muun pussiin, vaan voittoa tuotetaan luonnolle. Parhaita hetkiä on, kun pieni idea kantaa suuriin tuloksiin. ■

OLISIKO SINULLA HETKI AIKAA?

TEKSTI: MIRA HANNUKSELA

Kummiksi ryhtyminen on helppoa, kun mahdollisuus kävelee kadulla vastaan.

20-vuotias **Linda Leinonen** on hankkinut WWF:lle uusia tukijoita vuoden verran pääkaupunkiseudulla. Katutiimissä tehdään tärkeää työtä: suurin osa uusista kuukausilahjoittajista tulee mukaan feissauksen kautta.

– Tukijoiden lahjoituksista muodostuu peruspilari suojeluprojektien toteuttamiselle. Voin siis työlläni edistää avun viemistä sitä tarvitseviin kohteisiin, Leinonen sanoo.

Graafikon urasta tai muusta suunnittelutyöstä haaveileva nuori nainen on tyytyväinen ensimmäiseen työpaikkaansa. Hän kertoo oppineensa katuvarainhankkijana valtavasti järjestötoiminnasta ja suojeluasioista.

– Tämä työ on kehittänyt neuvottelutaitoja ja asiakaspalveluosaamista, ja siitä on varmasti hyötyä missä ammatissa tahansa. Itseluottamukseni on kasvanut ja tulen entistä paremmin toimeen erilaisten ihmisten kanssa.

Joitakin vastaanotulijoita katumarkkinointi ärsyttää. Leinosen mukaan suurin osa ihmisistä kuitenkin suhtautuu varainhankkijoihin positiivisesti tai neutraalisti, ja tyyliä käytöstä kohdataan vain harvoin.

– Feissaus tapahtuu lähes poikkeuksetta hyvässä hengessä ja asiallisesti. Kun itse on ystävällinen ja kohtelias, saa vertaistiaan käytöstä takaisin. En pyri ottamaan kontaktia kiireisen tai pahantuulisen näköiseen ihmiseen, Leinonen kertoo.

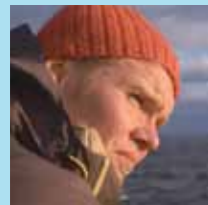
– Monet ryhtyvät mielellään tukijoiksi, kun tilaisuus tulee kohdalle. Tulen itsekin hyvälle tuulelle, kun joku oikein innostuu projekteista ja esittää kysymyksiä! ■

– Feissaajana saan tavata monenlaisia ihmisiä ja käydä mielenkiintoisia keskusteluja. Joustavat työajat, kannustava työilmapiiri ja ulkona oleminen ovat plussaa! Linda Leinonen sanoo.

KOLME KONKARIA

MYÖS WWF:N TOIMISTOLLA TYÖSKENTELEE ENTISIÄ FEISSAREITA.

– Feissaus oli suunnattoman antoisa kokemus. Kun juttelin kadulla satojen ihmisten kanssa ympäristöasioista,

aloin ymmärtää, mitä ihmiset näistä asioista ajattelevat. Silloin tajusin, miten tärkeää kontakti järjestön ulkopuoliseen maailmaan on. Jos se katkeaa, voi alkaa tehdä virheellisiä oletuksia siitä, missä kansalaisten mielipiteet liikkuvat.

Sami Tornikoski, ohjelmapäällikkö, feissannut Greenpeacele

– Oli hienoa kerätä varoja järjestölle, jonka toimintaa itse arvostaa. Kadulla kuulin paljon hyvää palautetta, jota ihmiset tuskin

muuten olisivat antaneet. Kerran jututin henkilöä, joka tiukan tenttauksen jälkeen onnitteli asiantuntemuksesta ja sinnikkyudesta ja esittäytyi WWF:n markkinointipäälliköksi. Käytin tietysti tilaisuuden hyväkseni ja kysyin töitä – siitä se lähti!

Mikko Kuiri, Green Office -asian tuntija, feissannut WWF:lle

– Työnantajat arvostavat feissausta työkokemuksena. Hain kerran teknisten ympäristötuotteiden myyjäksi, josta minulla ei ollut mitään

käsitystä. Haastattelijä totesi, että jos pystyt feissaamaan, pystyt myymään mitä vaan. Feissarina olen myös erottautunut muista työnhakijoista: kokemus hyväntekeväisyysjärjestöstä on hieno ja erikoinen lisä kauppa- korkeakoulutukseen.

Laura Rantanen, markkinointisuunnittelija, feissannut Animalialle

KIRJAILIJA LEENA LEHTOLAINEN TUNNETAAN ERITYISESTI RIKOSROMAANEISTAAN, JOISSA SEIKKAILEE YLIKOMISARIO MARIA KALLIO. LEHTOLAINEN ON WWF:N LUONNON LÄHETILÄS.

Lehtolainen

METSIEN KAUKAINEN SINI

Muistan nuoruudessani nähneeni Lieksassa tienvarressa pensaista tehdyn tekstin ”metsä on elinehtomme”. 1970-luvulla tämä elinehto tarkoittaa metsäteollisuuden työpaikkoja. Elinkeinölähdettä hyödynnettiin nimenomaan ihmisen tarpeisiin: metsä antoi rakennusmateriaalia, polttopuuta ja työtä. Metsästä sai ruokaa, monenlaista riistaa metsästettäväksi – mielenkiintoista, että suomen kielessä riistanpyynti on näin paikantunut nimenomaan metsässä tapahtuvaksi toiminnaksi. Riistan lisäksi metsä tarjosi marjoja ja sieniä, ja tarvittaessa myös turvan vainolaiselta, joka ei tuntenut tienoita yhtä hyvin kuin kotimetsässä liikkuja.

Metsäteollisuus ja sen eri haarat olivat yksi kansantalotemme kulmakivistä, jonka menestyksen rinnalla elintaso nousi viime vuosikymmenen lopulle asti. Metsäntutkimuksen tehtävä oli kahtalainen. Toisaalta lähtökohta

oli biologiassa, toisaalta taloustieteessä: kuinka jalostaa puita mahdollisimman tehokkaasti niin, että ne tuottaisivat kukin tarkoitukseensa sopivaa jalostettavaa?

Kuka on määrännyt, että metsät kuuluvat ensisijaisesti ihmisille?

Minulle metsä oli jo lapsesta toisenlainen elinehto. Viihdyin siellä pitkiä aikoja yksinäni.

Samastuin Anni Swanin kirjojen *Pikkupappilassa* sekä *Ulla ja Mark* päähenkilöön Ullaan, jonka voimalause oli ”metsien kaukainen sini”. Ullan taikasana rauhoitti mielen niin, että hän kuuli metsien suhisevan missä tahansa. Varastin lauseen itselleni. Asuin pikkukaupungissa, jossa metsä oli lähellä, ja opettajavanhempieni pitkät kesälomat vietimme paljon maalla. Kaikkein tärkeimmiksi minulle kävivät tätini takametsät Juvalla. En koskaan pelännyt kulkea yksin metsässä, vaan laajensin reviiriäni

© KUSTANNUSSAKEYHTIÖ TAMMI

vähitellen, enkä eksynyt. Isä opetti tunnistamaan ilman suunnat taivaan ja luonnonmerkkien avulla.

Muutin Helsinkiin. Pari vuotta leikin kaupunkilaista. Sitten aloin taas ikävöidä metsään. Tapasin miehen, jolla oli sama metsissä vaistelun halu, ja hänen seurassaan opin tuntemaan pääkaupunkiseudun keuhkoja: Porkkalan, Nuuskion ja kaupunkimetsälänttienkin kiehtovuuden.

Nykyään ei lähimetsääni ole takaovelta pitkä matka: vain parikymmentä askelta pihan poikki. Metsänreuna näkyy työhuoneeni ikkunaan ja sen eläimet tulevat ajoittain pihapiiriin. Kymmenessä vuodessa olen oppinut tuntemaan myös muut kävelymatkan päässä olevat metsäalueet. Minulla on sieni- ja marjapaikkoja, tiedän peurojen reitit ja paikat, joissa ilvekset talvella tassuttelevat. En osaisi elää metsättä. Mieluusti tutkiskelen myös uusia metsiä, tutkin mitä niissä kasvaa ja ketkä niissä asustavat.

Itsessään mikään metsä ei ole ruma, mutta ihminen osaa kyllä tuhota elinehtoansa harmittavan tehokkaasti. Metsän eläimiä pidetään tuholaisina, vaikka kuka on määrännyt, että metsät kuuluvat ensisijaisesti ihmisille? Pensaskirjaimet Lieksassa olivat kuitenkin oikeassa: metsä on elinehtomme. Iskulauseen monikon genetiivi sulkee sisäänsä paitsi ihmiset, myös kasvit ja eläimet. Maapallo, jonka metsät on hakattu, ei enää kuiski kaukaista sineä, ei hengitä.

UUSI EDUSKUNTA ASETTUU PALJON VARTIJAKSI

Keväällä valittava uusi eduskunta ja hallitus tulevat olemaan paljon vartijoita. Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämällä, ilmastonmuutoksen hillinnällä ja ihmisten ekologisen jalanjäljen pienentämällä on palava kiire. Me WWF:ssä vaikutamme nyt siihen, että tulevaan hallitusohjelmaan kirjattaisiin seuraavia toimenpiteitä.

Monimuotoisen luonnon säilymisen perustana on toimiva suojelualueverkosto ja oikeanlainen maankäyttö. Suomen suojelualueverkoston rakentamista täytyy jatkaa panostamalla etenkin metsien ja soiden suojeluun Etelä-Suomessa.

Koska metsistämme suurin osa on talousmetsiä, on niiden monimuotoisuuden turvaaminen erityisen tärkeää. Uudistettavan metsälain tulisi sallia talousmetsien hoito ilman avohakkuita ja suojella nykyistä laajempi kirjo harvinaisia elinympäristöjä. Ojittamattomia ja luonnontilaisia soita ei saa hävittää ja talousmetsäalueiden suot tulee ennallistaa.

Metsät ja suot ovat monien lajien koteja. Näissä eläville uhanalaisille lajeille pitää laatia hoitosuunnitelma. Myös uhanalaiset kalalajit, kuten meritaimen, saimaannieriä ja järvilohi, tarvitsevat oman suojeluohjelman. Saimaan-norpan suojeluohjelma pitää siirtää paperilta käytäntöön.

Uudistettavan metsälain tulisi sallia talousmetsien hoito ilman avohakkuita.

Itämeren suojelun tehostamiseksi on laadittava kansallinen merenhoitosuunnitelma ja aluesuunnitelua tulee kehittää kansainvälisen yhteistyön puitteissa.

Maatalouden ympäristötukijärjestelmä pitää uudistaa niin, että sen lähtökohdaksi otetaan vesien ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Päästöjen vähentämiseksi tukea tulisi kohdentaa vaikuttavimpiin toimiin ja kuormittavimmille alueille.

© MIINA POIKKANEN / WWF

Ilmastonmuutoksen hillintää ei voi enää lykätä. Suomen tavoitteena tulee olla hiilineutraali yhteiskunta, jossa päästöt on tiputettu lähelle nollaa vuosisadan puoleen väliin mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi uuden eduskunnan on säädettävä vuosittaisiin päästövähennyksiin velvoittava ilmastolaki. Sen avulla Suomi osoittaisi globaalia vastuunkantoa ja auttaisi kansainvälisen ilmastopimuksen syntymistä.

Suomen talous voi hyötyä ilmastonmuutoksen hillitsemisen edelläkävijyydestä. Eduskunta voisi luoda lain-säädännöllä porkkanoita, jotka innostavat yrittäjiä ja teollisuutta kehittämään älyenergiaa, energian säästötoimenpiteitä, energiatehokkuutta sekä uusiutuvia energiantuotantomuotoja.

Ekologinen jalanjälkemme ei voi kasvaa nykyistä tahtia. Päätöksiä tulisikin arvioida kestävän kasvun mittarilla, jossa on mukana talouden tunnuslukujen lisäksi muun muassa ekologista jalanjälkeä ja luonnon monimuotoisuutta kuvaavat tunnusluvut. Tämän vaihtoehdoisen kehitysmittarin käyttöä tulisi pilotoida hallitusohjelman toteutumisen seurannassa perinteisen bruttokansantuotteen kehittymisen rinnalla.

Taloudellinen ja sosiaalinen hyvinvointi on mahdollista vain jos luontokin voi hyvin. Ympäristönsuojelun turvaamiseksi ympäristöhallintoa tulee vahvistaa ja sille tulee taata riittävät resurssit. Ympäristöhallinnon osuus valtion budjetista on Suomessa vain 0,6 %, kun se OECD-maissa on keskimäärin 1,5 %. Jotta kunnianhimoiset ratkaisut olisivat mahdollisia, Suomen täytyy päästä samoihin lukuihin.

Liisa Rohweder
pääsihteeri

Tutustu WWF:n hallitusohjelmateeseihin:
www.wwf.fi/vaalit

I ETT GRÖNT KONTOR

TEXT OCH BILD: LAURA RAHKA

– Visst har det skett förändringar, berättar universitetslärare **Nikodemus Solitander**.

– Till exempel utökades sopsorteringen med en skild energifraktion. Personligen har jag haft svårt att förstå vad allt man får slänga i den, medger han.

Solitander är universitetslärare inom logistik och företagsgeografi vid institutionen för marknadsföring. Han har bland annat forskat i hur standardiserade miljösystem fungerar.

– System kan vara bra om de ledsagar sina användare. Faran är om det blir 'system för systemets skull' och onödigt byråkrati.

Klistermärken sporrar

När Hanken gick in för Green Office, var reaktionerna blandade. Dels hade man redan infört åtgärder för att spara på pappers- och elförbrukningen, och man undrade om systemet skulle tillföra nytta. Dels var argumenten vägande, att få ner kostnader för pappers- och elförbrukningen. Dessutom hämtade systemet med sig små synliga förändringar, såsom extra sopsorteringskärl eller klistermärken invid avbrytare.

– Dekalerna har gjort att folk faktiskt sporrar varandra att släcka lamporna, åtminstone här på vår institution, berättar Solitander.

– Tyvärr vittnar åtminstone mitt arbetsrum om att ett pappersfritt kontor inte riktigt ännu är möjligt, trots att vi

”Släck lampan” uppmanar klistermärket på väggen. Ekonomutbildningens högberg Hanken har gått in för WWF:s Green Office -system, och det syns.

både printar dubbelsidigt och försöker läsa det mesta på datorskärmen.

– Det skulle vara verkligen intressant att få se siffror över pappersförbrukningen och hur den utvecklats, särskilt på institutionsnivå, funderar han.

Rabalder kring kaffekoppar

För studeranden innebar Green Office tvåsidiga utskrifter, automatisk släckning av datorer och lampor och torkpapper som matas ut automatiskt i toaletterna. Sorteringen fungerar också rätt bra. Däremot blev kaffekopparna ett problem för en del studeranden.

– Kaffets prissättning ändrades så, att engångsmuggen nu är dyrare än porslinsmuggen eller en mugg med lock som kan köpas på kaféet, berättar femte årets studerande **Isabell Mattsson**.

– Studeranden som gärna tar kaffet med på föreläsningen tyckte att engångsmuggen blev för dyr. Kaféets porslinsmuggar får egentligen inte föras bort, men många köper i stället nu den och tar den med sig i alla fall.

– I vårt individcenterade samhälle där var och en vill maximera sin egen nytta kan små förändringar upplevas som hotfulla. Små vaneförändringar, som att byta ut kaffekoppen, kan kännas som att något tas ifrån en, fast de i slutändan gynnar oss alla. Så småningom blir nya beteendena rutin och helt naturliga, anser Solitander. ■

100%
KIERRÄTYS-
PAPERI

ELÄKÖÖN! ELÄKÖÖN! ELÄKÖÖN!

WWF 50 VUOTTA

Kiitos kaikille tukijoillemme menneistä ja tulevista vuosista. Sinua ja meitä tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan.

Tue työtämme luonnon hyväksi ja osoita juhluvuoden lahjoituksesi WWF:n tilille Nordea 157230-11189 viitteellä 7993.

Uhanalainen merikotka on pelastettu sukupuutolta pitkäjänteisen työmme ja suomalaisten tukijoidemme avulla. Ja työ jatkuu. Lue koko tarina: www.wwf.fi/merikotka

for a living planet®